

خبرها

روسیه نیروگاه اتمی شناور می‌سازد

اِیرنا: روسیه قصد دارد اولین نیروگاه هسته‌ای جهان را برای تامین برق مناطق دورافتاده این کشور بسازد. براساس قراردادی که روز چهارشنبه امضا شد کار ساخت این نیروگاه در محلی در شمالگان که زیر دریایی‌های اتمی در آنجا ساخته می‌شوند انجام خواهد شد. با وجود نگرانی‌های زیست‌محیطی مطرح شده کار ساخت در نیروگاه هسته‌ای و سکوی ۱۴۴ متری برای آنها سال آینده آغاز می‌شود. رهبران صنعت هسته‌ای این کشور نگرانی در مورد ایمنی این تاسیسات را بی‌اساس می‌دانند. براساس موافقتنامه امضا شده بین کنسرسیوم روزن‌گوتوم روسیه و کشتی‌سازی سوماش در بندر شمالی سورودوینسک، تولید برق از این نیروگاه از سال ۲۰۱۰ آغاز می‌شود. «سرگی اوبوزوف» رئیس روزن‌گوتوم گفت مقامات روسی ۱۱ محل احتمالی دیگر را برای احداث چنین راکتورهایی در نظر دارند. مصرف‌کنندگان خارجی نیز به این فناوری علاقه‌مندی خود را نشان داده‌اند. با این حال این طرح مورد انتقاد شدید طرفداران محیط زیست قرار گرفته است. «چارلز دیگس» سردبیر وب‌سایت بلونا در نروژ ساخت نیروگاه‌های هسته‌ای شناور را خطرناک خواند. وی می‌گوید خطر فرو رفتن نیروگاه در آب وجود دارد، اما «سرگی کرینکو» رئیس سازمان انرژی اتمی روسیه این نگرانی‌ها را رد کرد و گفت روسیه بیشتر از هر کشور دیگری در جهان در ساخت زیر دریایی‌های هسته‌ای تجربه دارد. وی با اشاره به فاجعه هسته‌ای چرنوبیل گفت: «چرنوبیل شناوری نخواهم داشت.» روسیه در حال حاضر ۱۷ درصد برق مورد نیاز خود را از ۳۱ راکتور در ۱۰ نیروگاه تأمین می‌کند. «پوتین» رئیس‌جمهور روسیه اعلام کرد قصد دارد یک چهارم برق مورد نیاز خود را از انرژی هسته‌ای تأمین کند.

حلقی پروانه‌ای دورگه در آزمایشگاه

ایسنا: دانشمندان اعلام کردند که گونه‌ای پروانه متمایز زرد قرمز را در آزمایشگاه به‌وسیله پیوند ژادهای مختلف از دو گونه متفاوت از این حشره خلق کرده‌اند. به گفته دانشمندان این پروانه جدید شبیه همان روشی به‌وجود آمده است که سایر پروانه‌ها به صورت طبیعی در طبیعت با به حیات می‌گذارند. این پروانه هیریدی (دورگه) تقریباً شبیه گونه‌ای از پروانه‌های وحشی است که در کلمبیا به آن پروانه «هلیکونس» گفته می‌شود. «ماواز» از موسسه تحقیقات حاره‌ای در پاناما گفت: «ما موفق شدیم تا مراحل تکامل این پروانه را مجدداً خلق کنیم که این گام جدی می‌تواند به افزایش جمعیت پروانه‌های «هلیکونس» منجر شود.» به گفته دانشمندان جانداران هیریدی (دورگه) نادر به‌شمار می‌روند چون توانایی چندان‌ی برای ادامه حیات ندارند.

بزرگراه کیهانی

نجوم، پوریا ناظمی : خیرنامه تلسکوپ فضایی اسپیتزر اعلام کرددردی بلند و باریک از ستاره‌های باستانی در آسمان نیمکره شمالی کشف شد. بر مبنای یافته‌های دکتر «کارل گریمر» و همکار او «اودیسیوس دیوناتوس» از رصدخانه نجومی رم این جریان ستاره‌ای که در فاصله ۳۰هزار سال نوری زمین قرار دارد با سرعتی معادل ۲۳۰ کیلومتر بر ثانیه در حال دور شدن از کهکشان راه شیری است. چیزی که هم‌اکنون از این رشته کیهانی دیده می‌شود گسترده‌تر از ۳۰هزار سال نوری است اما احتمال دارد این تنها بخشی از این بزرگراه کیهانی را تشکیل دهد. اخترشناسان معتقدند ستاره‌هایی که در این جریان ستاره‌ای قرار دارند به دوران آغاز شکل‌گیری جهان بازمی‌گردند و می‌توان آنها را بقایای خوشه‌های ستاره‌ای کهن دانست که در اصل تشکلی از ۱۰ هزار تا ۱۰۰ هزار ستاره بوده‌اند. این خوشه‌های باستانی به‌تدریج و طی میلیاردها سال بر اثر نیروهای کشندی کهکشان راه شیری از هم گسیخته‌شده و به این شکل درآمده‌اند. کشف اخیر باعث شده است تا وزن و اعتبار یکی از نظریات در خصوص گذشته راه شیری قوت بیشتری پیدا کند. بر مبنای این نظریه، اگرچه اکنون راه شیری تنها حدود ۱۵۰ ابرخوشه ستاره‌ای را در اطراف خود دارد اما در زمانی دور، هزاران خوشه ستاره‌ای در اطراف صفحه کهکشان مشغول پرسرزدنی بوده‌اند. اگر این ایده مبتنی بر واقعیت باشد ممکن است صدها یا حتی هزاران نمونه از این جریان‌های ستاره‌ای در اطراف راه شیری وجود داشته باشد. در آسمان پهنه این ستاره‌ها حتی از پهنای انگشت کوچک دست شما باریک‌تر است اما در عوض طولی بیش از ۱۳۰ برابر قرص ماه کامل درازا دارد و این به این معنی است که طول این رشته تقریباً یک‌سوم کل آسمان نیمکره شمالی را شامل می‌شود. این ستاره‌ها بسیار کم‌سوتر از آن هستند که با چشم غیرمسلح در آسمان دیده شوند. بر مبنای فرض‌های موجود این ستاره‌ها در خلال رویدادی آثروبایک از خوشه اولیه خود به بیرون پرتاب نشده‌اند بلکه طی فرآیندی طولانی که شاید حاصل هزاران بار عبور آن از کنار هسته کهکشان بوده تحت تأثیر نیروهای کشندی قرار گرفته و خوشه خود را به سمت خارج کهکشان ترک کرده‌اند. این جریان با کمک داده‌های نقشه‌برداری دیجیتالی سراسری آسمان اسلون (SDSS) و با کمک تکنیکی مشابه آنچه در آزمایش‌های زیستی انجام می‌پذیرد کشف شده‌اند. در این روش ستاره‌ها بر مبنای مشخصات خود نشانه‌گذاری می‌شوند تا بتوان آنها را از زمینه ستاره‌های آسمان جدا کرد. تاکنون شش مورد از این جریان‌های ستاره‌ای در سال‌های اخیر کشف شده که سه مورد آن توسط «گرپلمر» و همکاران او بوده است. قابل ذکر است کشف این جریان‌های ستاره‌ای می‌تواند کمک بزرگی به حل مسئله ماده تاریک و نحوه فرارگیری آن در آسمان کند.

دگرگونی سرنوشت ساز

تغییر در نحوه بهره‌برداری انسان کهن از جانوران

ترجمه: فرزین آقازاده

در حدود ده هزار سال پیش رابطه انسان با یکی از جانوران پیرامونش به نحوی سرنوشت‌ساز دستخوش دگرگونی شد. این انسان کهن در بخش‌های پراکنده‌ای از کوهستان بزرگ زاگرس، از شمال شرقی عراق تا غرب ایران امروزی مسکن داشت. پژوهش‌های دکتر «ملیندا زدر» (M.Zeder) رئیس بخش باستان‌شناسی دنیای کهن و باستان‌شناسی حیات‌وحش در موزه ملی تاریخ طبیعی و دکتر «برایان هس» (B.Hesse) از دانشگاه آلاباما واقع در بیرمنگهام (در ایالات متحده آمریکا) این نکته را بر ما آشکار می‌کند که گروهی از انسان‌ها که از دوران نئاندرتال‌ها در منطقه زاگرس به شکار پی می‌رداختند، در آن برهه از زمان، دیگر به گله‌داری و پرورش این حیوان رو آورده بودند. یافته‌های آنها حاکی از تغییری تدریجی است که در پی آن تأثیری ماندگار هم بر گره و مردمان و هم بر زیست‌بوم منطقه برجای ماند، منطقه‌ای که اکنون نیز زیستگاه طبیعی بزه‌ای وحشی به شمار می‌آید. نتایج حاصل از پژوهش‌های مذکور در شماره مورخ ۲۴ مارس سال ۲۰۰۰ نشریه «ساینس» به چاپ رسیده است. باستان‌شناسان مدت‌ها نتوانسته بودند بر سرشناسایی نخستین نمونه‌های اهلی کردن حیوانات و تعیین خاستگاه دامداری از میان سرزمین‌های مختلف در سراسر دنیا، از نواحی حاصلخیز شرق نزدیک گرفته تا متهی‌الیه آمریکای جنوبی به توافق برسند. آنها معمولاً این‌گونه فرض می‌کردند که حیوانات اهلی نسبت به نسل‌های قبلی با نمونه‌های هم‌زمان ولی وحشی خود جته کوچکتری دارند. پژوهش تازه «زدر» و «هس» این فرض را دست کم در مورد بزه‌ها که نخستین احشام اهلی شده به دست انسان دانسته می‌شوند، زیر سؤال می‌برد که آیا کوچک‌تر شدن جته را به‌راستی می‌توان به‌عنوان نشانه‌ای قابل اعتماد برای یافتن اولین شواهد اهلی کردن این حیوان دانست یا خیر؟ دکتر «زدر» با مقایسه استخوان‌بندی بزه‌های امروزی اهلی و وحشی با یکدیگر و ثبت آمار جنسیت و سن آنها، به این نتیجه رسید که جنسیت، اصلی‌ترین عامل موثر بر جته حیوان است نه اهلی یا وحشی بودن آن. به‌علاوه او می‌توانست از وضعیت جوش خوردگی بخش‌هایی از بقایای استخوان‌بندی حیوان مرده به نتایجی در مورد سن آن به هنگام مرگ دست‌یابد. بنابراین نتوانست به

استخوان‌های دگرگونی‌یافته از یک گاو وحشی به یک گاو اهلی

تابستان فصل نجوم آماتوری

انجمن نجوم آماتوری ایران در فصل تابستان که فصل اوقات فراغت جوانان و به‌ویژه دانش آموزان و دانشجویان است، برنامه‌های ویژه‌ای را اجرا می‌کند. این انجمن برای تابستان سال ۸۵ نیز برنامه‌های زیر را اجرا می‌کند:
۱- برگزاری دوره‌های آموزشی نجوم آماتوری در سطوح مختلف مقدماتی، متوسط و پیشرفته برای کلیه گروه‌های سنی و تحصیلی (از مقطع راهنمایی به بالا)
۲- اجرای شب‌های رصدی به دور از آلودگی نور و هوای تهران در رصدگاه‌های جدید و مکان‌های تاریخی. این برنامه شامل سه رصد است: الف- پنجشنبه ۱۴ تیر در معبد سلوکی‌ها در شهرستان محلات ب- پنج مردادماه در گنبد سلطانیه زنجان ج- ۳۰ شهریور در ارگ گوگرد شهرستان گلپایگان برای بررسی اجرام غیستراره‌ای

سلول با تقسیم‌شدن به دو سلول از طریق فرآیندی به نام میتوز تکثیر می‌کند. در فرآیند میتوز سلول اولیه مقادیر تقریباً مساوی از محتوای خود را به دو سلول جدید می‌دهد. ماده ژنتیکی سلول یا DNA در بخش کره‌مانندی در سلول تجمع یافته است که هسته نامیده می‌شود. سلول تنها یک هسته دارد که به سادگی نمی‌توان آن را از میان برید و به دو بخش مساوی تقسیم کرد تا به دو سلول جدید برسد. پیش از تقسیم سلول ابتدا باید دو نسخه مشابه از اطلاعات ژنتیکی به وجود آید. این روند طی چند مرحله زیر صورت می‌گیرد.
گام اول: پروفاز
IDNA شکل مارپیچی درهم و برهم به صورت چندین جفت کروموزومی متراکم می‌شود. ساختارهایی به نام سانتیوپول‌ها به سوی انتهای مقابل سلول حرکت می‌کنند.
گام دوم: پرومتافاز
غشاء هسته شروع به ازهم گسیختن می‌کند.

داانشی

جایگاه پستانلی گاو وحشی در دهه ۱۲۰۰ میلادی

رو به‌روایم که هرکدام نهایتاً باعث می‌شود در میان بقایای استخوانی جانوران، درون توده زباله‌های یک جایگاه باستانی شکارهای بزرگتر می‌گردد؛ پس حیوان نر بالغ که با هر بار شکار گوشت بیشتری نصیب او می‌کند برایش گزینه بهتری به حساب می‌آید؛ اما در مقابل یک دامدار (مانند دامداران امروزی) به فکر ازدیاد و بزرگ‌تر کردن گله خویش است و احتمالاً بیشتر تمایل دارد که ماده‌ها را به همراه چندتایی حیوان نر، برای بارور کردن آنها، تا پس از سن بلوغ نگه دارد و نه‌های دیگر را پیش از بلوغ ذبح کند و از گوشت آنها بهره‌مند شود. بنابراین با دو روش کشتار حیوانات نزد شکارگران و دامداران

«زدر» و «هس» باتکیه بر این روش تازه، در جایگاه باستانی ده هزارساله «گنج دره» در ارتفاعات کوهستان زاگرس

نقشه قفقاز از ایران به سوی چین

به این ترتیب تغییراتی که انسان و زیست‌بومش هریک شاهد آن بودند (ازجمله گسترش اقتصاد کشاورزی، کاهش تنوع زیستی و توسعه شهرها) می‌رفت تا از آن به بعد دیگر به بخشی از لایف‌ک از زندگی انسان بدل شد.

اگر اصول و روشی را که دکتر زدر و دکتر هس به کار بردند، درباره شواهد مربوط به گونه‌های جانوری اهلی شده در سایر نقاط جهان نیز به کار ببندیم، احتمالاً بتوانیم آگاهی‌های بیشتری درباره تغییر بنیادی نحوه زندگی انسان کهن کسب کنیم. انسانی که پیش از آن برای مدت بیش از یک میلیون سال، شکارگری آذوقه‌جوی بود، و در برهه‌ای از زمان کشت و زمین و دامداری روی آورد. این تغییر عهده در سراسر تاریخ زندگی بشر یکی از اساسی‌ترین تحولات به شمار می‌آید که بر مبنای آن می‌توان دوران نوین زندگی انسان را از دوران قدیم بازشناخت.

www.mnh.si.edu/highlight/goats

درمان برپایه پزشکی چینی

افزایش فعالیت این پروتئین را در آسیب‌زایی دیابت بسیار کلیدی می‌دانند. بنابراین در جست‌وجوی مهارکننده‌ای برای آن برآمدند. «زانگ» که با پزشکی چینی آشنایی داشت، پیشنهاد کرد کاوش را از میوه گاردنیا (*Gardenia jasminoides*) آغاز کنند. سلول‌های لوزالمعده موش را با عصاره این گیاه تیمار کردند و دریافتند که به آزادسازی انسولین می‌پردازند. اما سلول‌های موش‌هایی که با دستکاری ژنتیکی توان ساختن UCP2 را از دست داده بودند، تراوشی نشان ندادند. بنابراین دانشمندان به این نتیجه رسیدند که عصاره این گیاه از راه مهار کردن UCP2 باعث تراوش انسولین از سلول‌های لوزالمعده می‌شود.

www.sciam.com,Jun,2006

میتوز در عمل

ترجمه: علی ملانکه

می‌شود- به یک انتهای سلول کشیده می‌شود. به این ترتیب تضمین می‌شود که هر سلول جدید نیمی از هر کروموزوم و به هر سانتیوپول متصل می‌شوند.

کروموزوم موجود در جفت اصلی را داشته باشد.
گام پنجم: تلوزاف
در حالی که کروماتیدها نزدیک دو قطب سلول قرار می‌گیرند، غشاهای سلولی جدید اطراف این مواد تشکیل می‌شود. این کروماتیدها به حالت درهم و برهم ابتدایی بازمی‌گردند و میکروتوبول‌ها و سانتیوپول‌ها محو می‌شوند. پس از تلوزاف و گاهی در حین مراحل نهایی آن، یک «کمربند» فیبری شروع به کشیده‌شدن در اطراف میانه سلول می‌کند و تدریجاً سلول اولیه به دو سلول دخترتی با اندازه‌های تقریباً مساوی تقسیم می‌شود که هرکدام هسته خاص خودش را دارد. تصویر بالا نشان‌دهنده گروه‌هایی از سلول‌های جعبه‌مانند است که در مراحل گوناگون تقسیم میتوز قرار دارند. این اثر هنری که با روی هم انداختن (سوپر ایمپوزکردن) تصاویر روی یک پارچه گلدار کارخانه‌ای خلق شده، برنده جایزه اول مسابقه «هنر علم» دانشگاه پرینستون در سال ۲۰۰۶ شده است.

WWW.LiveScience.com

یادداشت علمی

رودخانه‌های مسموم

شناسایی سموم دفع آفات در رودخانه‌های آمریکا

ترجمه: عبدالله مصطفایی

اکثر رودخانه‌ها و آبراهه‌های آمریکا و ماهیان موجود در آنها به مواد دفع آفات آلوده شده‌اند. این مواد می‌تواند منجر به بروز سرطان، نقایض مادرزادی و مشکلات عصبی شود ولی بیان شده است که میزان شناسایی شده این مواد کمتر از مقداری بوده است که برای انسان مضر باشد.

تحقیق انجام شده توسط سازمان نقشه‌برداری زمین شناسی آمریکا (USGS) طی سال‌های ۲۰۰۱-۱۹۹۲ بیانگر آن است که سموم دفع آفات تقریباً در تمامی رودخانه‌ها و آبراهه‌های آمریکا شناسایی شده‌اند ولی در مورد این گزارش نباید از یاد برد که اکثر منابع آب آشامیدنی این کشور هنوز تحت تأثیر قرار نگرفته‌اند.

«رابرت هیرش» رئیس بخش آب سازمان USGS در این مورد اظهار داشت: «در حالی که استفاده از سموم دفع آفات باعث منافع زیادی از قبیل کنترل علف‌های هرز، حشرات و ولایای دیگر شده و تولید محصولات کشاورزی را افزایش داده و بیماری‌های منتقله از حشرات را کم کرده است ولی سئوالاتی در مورد تأثیرات احتمالی این سموم بر محیط زیست و نیز کیفیت آب وجود دارد.»

هر چند به ندرت اتفاق می‌افتد که غلظت سموم دفع آفات به حدی باشد که بر مردم تأثیر گذارد و نیز احتمال وجود آنها در آب‌های زیرزمینی نیز کم است ولی این مواد در اکثر ماهی‌ها مورد شناسایی قرار گرفته‌اند.

سه نوع از بیشترین سمومی که در جویبارهای کشاورزی شناسایی شده‌اند عبارتند از: آترازین، متولاکسر و سیانازین. در ماه مارس سال ۲۰۰۶ سازمان محیط زیست آمریکا دادخواستی را پیگیری می‌کرد که از سوی شورای دفاع از منابع طبیعی مطرح شده بود و دولت را مجبور می‌ساخت که تهدیدات سم آترازین بر حیات تحت مخاطره لاک‌پشت‌های خلیج چسپایک و سمندره‌های تگراس و شانزده گونه آبی دیگر را مورد ارزیابی قرار دهد. سموم علف‌کش اصلی که معمولاً در شهرها مورد استفاده قرار می‌گیرند عبارتند از: سیمازین، پرومتون و بوتیپورن که در اکثر آبراهه‌های شهری مورد شناسایی قرار گرفته‌اند.

تحقیق سازمان USGS برای ۱۰۰ نوع از سموم دفع آفات بوده است که نتایج بیانگر توزیع گسترده چهل نوع از آنها در جویبارها و رسوبات مناطق شهری و کشاورزی با غلظت‌هایی بوده است که امکان تأثیر بر حیات آبی یا حیات‌وحش جانوران ماهیخوار را داشته‌اند. این سموم در ۹۰درصد از اوقات در بافت‌های ماهیان صید شده از آب‌های شهری، کشاورزی و یا با کاربری دوگانه شناسایی شده‌اند. قابل ذکر است که در هر مسیر آبی مطالعه شده توسط سازمان USGS حداقل یکی از سموم دفع آفات شناسایی شده است. از هر ۲۰ جریان آبی مورد مطالعه، حداقل ۱۹ جریان دارای سموم دفع آفات در سراسر سال بوده است.

«جای فلدمن» که مدیر اجرایی یک گروه تحقیقاتی و کالت است، در این باره اعلام کرده است: «اطلاعات موجود گویای مصرف سالانه یک میلیارد پوندی (حدود ۴۵۰ میلیون کیلوگرم) سموم دفع آفات در سراسر آمریکا است و این نیازمند سیاست‌گذاری‌های قوی در تمامی سطوح دولت و نیز کاستن از میزان مصرف این سموم است.»

این گزارش سازمان USGS برپایه تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده از ۵۱ پستر رودخانه و سیستم آبخوان اصلی در سطح ملی و نیز اطلاعات به دست آمده از یک سیستم آبخوان است که هشت ایالت در شرق کوه‌های راکی از داکوتای جنوبی تا تگزاس را دربرمی‌گیرد.

نتایج این تحقیق نشان داد که غلظت هر یک از سموم به طور معجزا با استانداردهای آب آشامیدنی سازمان حفاظت محیط زیست آمریکا مطابقت دارد. این سازمان مسئول بررسی سموم جدید دفع آفات است. نباید فراموش کرد که تست‌های مختلف برای این کار بالغ بر ده‌ها میلیون دلار هزینه برای تولیدکنندگان دربر خواهد داشت و این تست‌ها ممکن است پیش از عرضه محصول به بازار حدود یک دهه طول بکشد.

«جای روم» رئیس شرکت Croplife America نماینده تولیدکنندگان سموم می‌گوید: «تشخیص وجود یک سم خاص لزوماً به معنی بودن دلیلی برای نگرانی نیست.» او تأکید می‌کند که استفاده از سموم توسط کشاورزان، چوپان‌ها و دیگران شدیداً توسط قوانین فدرال و ایالتی کنترل می‌شود.

او می‌گوید: «اکثیت آب برای ما دارای اولویت

همیشگی است و سازمان USGS نیز به درستی تشخیص داده است که غلظت قسمت اعظمی از

سموم در حد بسیار پایین است.»
www.yahoonews.com,Apr,2006